

Obr. 1 IFLAcamp logo¹

Cestovní zpráva z IFLAcamp 2014

14. - 15. 8. 2014, ENSSIB, Lyon, Francie

Anna Vyčítalová

Ve dnech 14. -15. 8. 2014 se konal ve francouzském Lyonu již třetí IFLAcamp, jako tradičně pořádaný Zájmovou skupinou nových informačních profesionálů (New Professionals Special Interest Group, dále jen NPSIG), působící na půdě IFLA, tentokrát ve spolupráci s francouzskou Vysokou školou knihovnictví a informační vědy (École Nationale Supérieure des Sciences de l'Information et des Bibliothèques, dále jen ENSSIB) viz obr. 2. IFLAcamp byl součástí doprovodného programu Světového knihovnického a informačního kongresu IFLA: 80. generální konference a shromáždění IFLA (IFLA World Library and Information Congress 80th IFLA General Conference and Assembly).

Obr. 2 Enssib²

¹ MEZINÁRODNÍ FEDERACE KNIHOVNICKÝCH ASOCIACÍ A INSTITUCÍ. New Professionals Special Interest Group, 2014. Logo [online]. NPSIG, 2014 [cit. 2014-08-20]. Dostupný z: http://npsig.files.wordpress.com/2014/01/iflacamp-lyon-2014-logo-final_small.png?w=570&h=126

Oproti původnímu očekávání byl IFLAcamp opět organizován jako již tradičně formou nekonference (unconference) bez zadaného jednotného tématu. Všichni účastníci měli tedy opět možnost navrhnout vlastní téma (nebo témata) a následně moderovat diskusi. Program byl uzpůsoben tak, aby se ho mohli zúčastnit i knihovníci, kteří v Lyonu zakončovali svoji cyklistickou jízdu z Montpéllier, jíž podnikli v rámci akce [Cycling for Libraries](#).

První den programu byl zahájen úvodním zasedáním v aule, jež řídil jeden z předsedů NPSIG Sebastian Wilke (katarská národní knihovna, Dauhá, Katar) viz obr. 3. Následně se představili všichni účastníci, z nichž většina přijela z různých měst Francie. Účastnické jádro pochopitelně tvořili studenti a vyučující z ENSSIB, jež působili zároveň v roli organizátorů. Všichni účastníci měli následně možnost navrhnout témata, jež byla následně rozdělena podle počtu hlasujících do dvou zasedání [Mezinárodní federace, 2014]. Většina témat zasedání A byla zaměřená na sociální a kulturní aspekty knihoven. Kromě mého tématu [Společenské akce v knihovnách](#) (Social events in libraries) se zde objevila témata jako [Jídlo v knihovně](#) (Food in the library) nebo také [Pracovní kultura, motivace zaměstnanců](#) (Working culture, staff motivation). Účastníci byli jako již tradičně vyzváni, aby si dělali poznámky v online aplikaci Etherpad. Novinkou v rámci plánování zasedání bylo stanovení zásadních otázek pro každé téma tak, aby si účastníci mohli dobře představit, co mohou čekat.

Obr. 3 Zahájení

Po úvodním zasedání a krátké pauze následovala exkurze do [Knihovny ENSSIB](#) (Bibliothèque ENSSIB), jíž jsme absolvovali společně s účastníky Cycling for Libraries viz

² MEZINÁRODNÍ FEDERACE KNIHOVNICKÝCH ASOCIACÍ A INSTITUCÍ. New Professionals Special Interest Group. *ENSSIB* [online]. NPSIG, 2014 [cit. 2014-08-20]. Dostupný z: <http://npsig.files.wordpress.com/2014/01/enssib12.jpg?w=570&h=403>

obr. 4. Průvodkyně nám sdělily základní informace o ENSSIB i o knihovně. ENSSIB je součástí Univerzity Lyon (Université Lyon) a byl založen v roce 1992. Zajišťuje vzdělávání knihovníků a informačních specialistů, uděluje magisterské tituly a odborně zaštiťuje výzkum v oboru knihovnictví a informační vědy [Écolé, 2014a].

Během exkurze nám bylo také sděleno, že na škole studují kromě rodilých Francouzů také studenti z frankofonních, především afrických, zemí a další zahraniční studenti (dokonce několik studentů z Česka). Škola je zapojena do různých mezinárodních projektů. Studenti mají povinnost absolvovat jednu delší praxi ve Francii a jednu kratší praxi v zahraničí. Škola má k dispozici celou budovu, je výborně technicky vybavená a disponuje vlastní knihovnou. Další informace lze získat na [stránkách ENSSIB](#).

Knihovna ENSSIB je největší knihovnou zaměřenou na knihovnictví a informační vědu ve Francii. Její fond zahrnuje 45 000 knih a 300 odborných knihovnických periodik. Uživatelům je umožněn přístup k vlastní digitální knihovně (obsahuje především výukové materiály, audiovizuální záznamy přednášek atd.), 183 e-knihám, 40 odborným databázím a e-bookovým platformám, online časopisům, vlastní platformě Ptejte se knihovny (Ask a librarian) atd. [ÉCOLÉ, 2014b]. Referenční služby jsou kromě jiného zajištěny také prostřednictvím speciálního obřího tabletu v podobě stolu. Knihovna poskytuje studentům možnost využít pěti týmových studoven, tří individuálních studoven a několika odpočinkových zón (viz obr. 4).

Obr. 4 Exkurze do knihovny ENSSIB [Vyčítalová, 2014b]

Program dále pokračoval Zasedáním A. Během tohoto zasedání jsem měla možnost moderovat diskuzi k tématu [Společenské akce v knihovnách](#). Diskuze byla orientována na specifickou situaci univerzitní knihovny, tj. zajímalo mě především, zda účastníci vnímají takové akce v knihovnách jako vhodné a jaké typy akcí by bylo případně vhodné zvolit. Účastníci diskuze se shodli, že tvorba společenských akcí může být v univerzitní knihovně mírně kontroverzním tématem. Univerzitní knihovna je vnímána jako místo určené pro výzkum, využití pro studentské akce by mohlo její postavení v očích akademiků degradovat. Na druhou stranu studenti stále často využívají služeb knihovny prostřednictvím vzdáleného přístupu, budova knihovny může také sloužit jako místo pro odpočinek, místo setkávání, částečně i místo pro zábavu. Účastníci diskuze byli zajedno také v tom, že nabízet studentům akce pořádané knihovnou bez aktivního zapojení studentů je poměrně neefektivní. Mezi atraktivní a osvědčené akce byly zahrnuty např. koncerty studentských kapel, hry na hrdiny (role playing games, RPG), fotografické soutěže, taneční lekce v době oběda (lunch dancing).

V rámci sekce B jsem moderovala diskuzi na téma [Motivace a identita nových profesionálů - skupin](#) (Motivation and identity of new professionals - groups). Představila jsem účastníkům modelovou situaci vznikající skupiny nazvané prozatím CZ NIP a požádala jsem je, aby mi zkusili nabídnout nějaké tipy ohledně vznikajícího programu skupiny. Kromě některých v českém prostředí neaplikovatelných návrhů jsem dostala i několik dobrých

návrhů, jako např. nabídnout KISK možnost tvorby doprovodného programu pro BOBCATSSS, tvorba webinářů nebo možnost zprostředkování nebo vytvoření platformy pro odborné praxe v zahraničí. Všechny návrhy jsou určeny k další diskuzi mezi CZ NIP i na půdě AKVŠ.

Program druhého dne byl zahájen hromadným zasedáním, kde byl zkráceně referován průběh jednotlivých diskuzí. Následovalo opět navrhování témat. V rámci sekce C jsem se zúčastnila jednání [Stáže uprostřed kariéry](#) (Midcarrier residencies), jež byla změřena na možnosti zkušených knihovníků vycestovat na delší dobu a získat zkušenosti v zahraniční knihovně. Bylo uvedeno několik osobních příkladů, přičemž nejlépe jsou na tom pravděpodobně němečtí knihovníci, kteří mají možnost vycestovat hned v rámci několika programů (viz zápisky v Etherpadu pod odkazem z názvu jednání).

Zasedání D obsahovalo původně čtyři témata, ve výsledku se však účastníci rozdělili do dvou skupin. Zúčastnila jsem se diskuze [Měření a předvedení dopadu knihoven](#) (Demonstrating and measuring impact in libraries). Cílem diskuze bylo nalézt nové metriky pro reálné zjištění výsledku knihoven a jejich reálného vlivu na knihovnickou komunitu. Na začátku diskuze představila Lisa Hardy z Kanady své téma a vyzvala účastníky, aby uvedli, jaké jiné než kvantitativní metody měření (počet výpůjček, počet stažení, počet návštěv) v knihovně používají. Mezi zajímavé příklady patřilo např. využití focus group pro hodnocení služeb knihovny nebo vytvoření modelových typů čtenářů, kteří chodí do knihovny nebo pozorování (z mého pohledu mírně kontroverzní, může jít i o nedovolený zásah do soukromí jednotlivce).

Zasedání E bylo posledním zasedáním IFLAcampu. Vybrala jsem si téma [Dostatečné IT dovednosti](#) (Sufficient IT skills). Diskuze byla orientovaná na vymezení dostatečných IT dovedností, jež by měli knihovníci získat během vysokoškolského vzdělání. Účelem diskuze byla srovnat situaci v jednotlivých státech (ve Francii, v Česku, Německu, Belgii) a vytvořit nějaký ucelený obraz o tom, jaké IT dovednosti jsou ve skutečnosti potřebné. Bylo poukázáno na to, že různé typy knihoven mají v tomto ohledu různé požadavky. Pokročilé programovací schopnosti podle většiny účastníků nejsou nutné. Knihovna může při přípravě kurzů zaměřených na zvládnutí různých softwarových nástrojů využít i služeb dobrovolníků. Následně se diskuze zvrhla ve spor o to, zda je vhodné směřovat studenty k open source nástrojům a nástrojům vytvořených pro sdílení (populární sdílení WiFi signálu) a zda a jakým způsobem zastavit monopol Microsoftu.

IFLAcamp uzavřelo hromadné zasedání, ve kterém byly shrnuty dojmy z jednotlivých dílčích diskuzí. Účastníci byli dále upozorněni, že NPSIG je aktivní i během programu IFLA

kongresu a že pořádá kromě jednoho [oficiálního zasedání](#) i [business mítink](#) a neoficiální [setkání](#) s účastníky programu [Mezinárodní síť knihovníků](#) (International Librarians Network).

Účast na IFLAcampu byla pro mě (stejně jako loni i předloni) skvělou příležitostí k načerpání nových poznatků i k mezinárodnímu srovnání situace českých nových informačních profesionálů se situací v zahraničí. Francouzským pořadatelům se ale bohužel nepodařilo vytvořit a udržet týmového ducha. Oproti očekávání se nepokusili pro organizaci akce použít žádné nové experimentální formy. Přes dílčí zklamání program nabídl vhled do nejnovějších trendů rozvoje knihoven všech typů (akademické knihovny byly zastoupeny v poměrně hojné míře).

Za velmi přínosnou považuji především exkurzi do Knihovny ENSSIB a jednání zaměřená na profesní rozvoj, která mi dala nové podněty týkající se organizace pracovních stáží pro nováčky i zkušené knihovníky a sdílení dobré praxe při práci s novými informačními profesionály ve Švédsku a v Německu. V rámci prezentace vlastního tématu a zkrácené anotace na hromadném zasedání jsem také získala možnost představit naši vznikající skupinu a seznámit zahraniční kolegy s jejím plánovaným programem. Získané zkušenosti bych ráda využila při budování programu skupiny nových informačních profesionálů, pracovně nazvané CZ NIP, na půdě AKVŠ a případně rozvinout spolupráci se zahraničními skupinami podobného typu. Modely zahraničních odborných praxí organizovaných v zahraničí (především v Německu a USA) a informační platforma na podporu těchto praxí může být inspirací i pro českou knihovnickou komunitu. Zahraniční cesta bude prezentována v rámci příspěvku na CZ NIP barcampu, na letošní konferenci Biliotheca Academica a v neposlední řadě také spolu s informací o CZ NIP barcampu také v časopise Ikaros.

Závěrem bych ráda vyjádřila poděkování AKVŠ, že mi poskytla finanční podporu na zahraniční cestu.

V Plzni, 20. 8. 2014

Mgr. Anna Vyčítalová

Seznam použitých zdrojů

ÉCOLE NATIONALE SUPERIEURE DES SCIENCES DE L'INFORMATION ET DES BIBLIOTHÉQUES (Francie), 2014a. About ENSSIB. *enssib* [online]. ENSSIB [cit. 2014-08-20]. Dostupný z: <http://www.enssib.fr/about-enssib-0>

ÉCOLE NATIONALE SUPERIEURE DES SCIENCES DE L'INFORMATION ET DES BIBLIOTHÉQUES (Francie), 2014b. *ENSSIB LIBRARY*. ENSSIB. Informační leták

MEZINÁRODNÍ FEDERACE KNIHOVNICKÝCH ASOCIACÍ A INSTITUCÍ. New Professionals Special Interest Group, 2014. *IFLA New Professionals Special Interest Group* [online]. NPSIG [cit. 2014-08-20]. Dostupný z: <http://npsig.wordpress.com/iflacamp-2014/schedule/>